

הכתרת

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

לתגובות, עצות, תרומות וסיוע בהפצת העלון, ניתן לפנות למערכת 'הכתרת' ת.ד. 57375 ירושלים.
הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

הרה"ג ר' סנדר ארלבגר שליט"א (2)

[מתוך גליון "צופיה" מס' 5]

תועבות הרשעים מטמא את העולם

בספר "בית הלוי" בפרשת 'נח' כתב על דור המבול דבר מבהיל. כידוע בדור המבול חטאו אפילו הבהמות והחיות והשחיתו את דרכם. שואל ה"בית הלוי" מה שייך עבירות אצל בעלי חיים? וכי יש להם בחירה בין טוב לרע? ומתוך ע"פ חז"ל, שחטאי הרשעים משפיעים טומאה גדולה בעולם וגורם לכל הבריות שבסביבתם לקלקל את דרכם. על ידי חטאי דור המבול בגזל ועריות בפרהסיא-נפגמו גם כל החי והצומח שחיו באותה תקופה, כי בעלי עבירה מקלקלים בחטאיהם את כל אנשי מקומם, לכן גם החיות והבהמות חטאו.

מוסיף ה"בית הלוי" שדברים אלו מורגשים בחוש! במדינות ובמקומות שפורצים בעבירות באיזה פרט מן הפרטים, כל מי שמגיע לשם מרגיש גם בעצמו איזו נטיה ונסיגה בזה הפרט, הרבה יותר ממקום אחר. הצדיקים שנפשמ עדינה וזכה, בעברם ממקום למקום, מרגישים מיד שפועלים עליהם נסיגות שונים בכל מקום. העבודה הרוחנית והתגברות היצר קשה יותר במקום שמקלקלים מאד באותו לפרט.

מציאות של טומאה!

כיון שרוח הטומאה הנוצרת מן החטא- היא מציאות, לא משנה אם הפרוצים הולכים כך במזיד או שהם תינוקות שנשבו, איך שלא יהיה טומאת העבירה מביאה נסיגות ויצר הרע לכל הסביבה כולה. אלא ש"לפום צערא אגרא", אם זכה ועמד בנסיגות, אז- נוטל חלקו וחלקו חברו בגן עדן (כמבואר בס' חגיגה טו.) - כלומר: מקבל שכר כפול כנגד כולם, גם שכר עבור ההתגברות האישית שלו, וגם מקבל את השכר שהיה אמור להגיע לרשעים במדה ולא היו חוטאים.

שכר ועונש גם על התוצאות

הקב"ה משלם מדה כנגד מדה! בעיר שרובה פרוצה בצניעות ומחמת זה הנסיגות גדולים יותר, בודאי השכר של הכשרים העומדים בנסיגתו הוא גדול כנגד כולם, ונוטלים בגן עדן את חלקם וחלק כל אלו שאינם צנועים. כאשר עומדים בנסיגתו נגד רוב תושבי המקום, נוטלים שכר כנגד כולם. שכר זה הוא בין לנשים שנשמרות מלבוש לא צנוע שיכול להכשיל, ובין לאנשים ששומרים את עיניהם.

לעומת זה הרשע שבחטאיו מגביר רוח טומאה בעולם ומכשיל בכך את הצדיק ומורידו ממדרגתו, הוא לוקח חלקו וחלקו חברו (שנכשל בגללו) בגיהנם. כל אחד שמכשיל את חברו נזקק חטא חברו לחובתו שלו, ונכנס תחתיו לעונשין ומקבל עבורו את עיקר העונש

וזה מלבד העונש הפרטי שלו. וכפי שכתב רבינו יונה (אגרת התשובה נ"ח) על אשה שלא נזהרת ומכשילה אחרים שתענש על כל ראייה וראיה של כל אחד ואחד שהסתכל בה. ודבר זה מבהיל מאד מאד איך בולזול מצטבר בצניעות, יכולה בת ישראל לשאת על כתיפה רבבות חבילות של עבירות חמורות.

חומרת הפוגע בשור של המלך

ביותר כאשר מכשילה בלבושה בני תורה או אברכים ותלמידי חכמים, כאן עונשה חמור פי כמה וכמה. כיון שבני תורה- בזכות תורתם וצדקתם- מגינים על כל העיר, כפי שהפסוק מעיד ואומר: "ונשאתי לכל המקום בעבורם!" ובגמרא (סנהדרין ט:): מבואר שהאומר מה הועילו לנו רבנן, לעצמם הם קוראים ושונים הרי הוא אפיקורוס. תלמידי חכמים ולומדי התורה, הם הקובעים את מדת הרחמים באותו מקום. ככל שדרגתם הרוחנית יורדת- כך השמירה על העיר נחלשת.

וכיון שמפורש בתורה שהם השומרים והמגינים האמיתיים של המקום, וכאמרו "ונשאתי לכל המקום בעבורם"- לכן כאשר מביאים אותם לנסיגת והכשלה ע"י לבוש לא צנוע וכדו', זוהי כפגיעה ב"שור- הצבא" של המלך! העונש והחורבן כיון חמור הרבה יותר. מצד שני אותם בני תורה שמחזיקים את העיר בתורתם- זכותם גדולה, וכידוע גם הנסיגות גדולים יותר ש"כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו" לכן צריכים זהירות ושמירה שלא יכשלו.

פניני הכתר

צריך לדבר!

קול צעקה נשמע לפתע מחדרו של ה"חפץ חיים". בני הבית והתלמידים, נכנסו בבהלה אל הסבא קדישא.

"מה קרה?! שאלו הכל. הן מעולם לא הרים הצדיק את קולו על איש! תמיד היה משיב לכל שואל בשקט ובמאור פנים, ומדוע זה חרג הפעם ממנהגו?!", תמהו כולם.

אותה שעה שהתה בחדרו של ה"חפץ חיים" משלחת נכבדה של מחנכים חשובים מאמריקה, ובפיהם השאלה הבאה: "האם צנוע הדבר ללמד את בנות ישראל, שעדין לא הגיעו לפרקן, הלכות יחוד, והנהגת הצניעות בלבוש ובדיבור?"

צדדי הספק היו: מחד גיסא, נחוץ הדבר לדעת את ההלכות החמורות האלה, כדי שלא יגרם מכשול; ומאידך, אולי לא ראוי ללמד בנות בגיל צעיר כל-כך הלכות אלו, באופן מסודר וברור, עם מבחנים, כאשר לימודי החובה.

שאלה זו, עוררה אצל ה"חפץ חיים" זצ"ל צער רב. הוא כאב את ההדרדרות הנוראה בחומת הצניעות. וזעקתו הנוראה- שבקעה מקירות ליבו- לא הופנתה לאדם מסוים, אלא הביעה את גודל כאבו, ואלה היו דבריו:

"מה שאסור לדבר (דברי לשון הרע ומחלוקת) מדברים, ומה שחיוב גמור לדבר (הלכות צניעות ודיני איסור יחוד) אין מדברים!?"

המסר היה ברור, הוא הובן כל צורכו. לאיש לא נותרו ספקות, והמשלחת שבה לדרכה.

(מפי הרב כהנמן שליט"א)

(עולמות של טוהר)

"על כן מוטל על כל איש ואיש מאיתנו, לכבות את האש הנוראה הזו ולתקן בביתו שיהא הכל עשוי כדין ושלא יתנהגו בפריצות ח"י".

ובמיוחד מוטל החוב על הרבנים ועל כל החרדים לדבר ה' שבכל עיר ועיר, לדרוש ברבים על גודל הענין הזה, הנוגע לקיומנו ולהצלחתנו, בגוף ובנפש, בזה ובכא."

(מרון החפץ חיים זיע"א- במכתבו משנת תרפ"ד)

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מלדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות?! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?!"

(הגר"א קוטלר זצ"ל)

ואמרו איזהו חסיד שוטה הרואה אשה טובעת בנהר ואינו מצילה. החסיד השוטה משתמש במידת הצניעות שלא במקומה. גם בימינו, מי שרואה את רבבות בנות ישראל, לא החילוניות, אלא החרדיות! נשותינו ובנותינו, שטובעות בים של בגדים לא צנועים, ונמנע מלהצילם, בתואנה של "צניעות", הרי זה בגדר חסיד שוטה.

(קונטרס סטרא דקדושה מהדו"ב)

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרבני החברה שליט"א

פרק ט

שאלה: מי מוסמך לקבוע מה צנוע ומה לא, אולי כל אחד רשאי לקבוע לעצמו בזה.

ת: גם אם היינו דנים על הלכות רגילות, תמיד יש קושי לאדם להגיע לאמת לבד, ועלול להגיע לטעויות רבות. ולכן בכל דבר שאינו מפורש בהלכה להדיא, צריך כל אחד לברר מה דעת הרבנים המובהקים, ורק מי ששימש חכמים לאורך זמן, יוכל להגיע אל האמת בעצמו.

וכל שכן בהלכות צניעות, אשר מחמת המציאות המשתנה בכל דור ומעוד סיבות, אין אפשרות לפרט בהלכה את כל הפרטים, וממילא הם כתובים בצורה מאד כללית, שניתנת לפרשנויות רחבות. לדוגמא: ההלכה אל תרבה שיחה עם האשה. כמה זה להרבות? יש לזה הרבה תשובות אפשריות. וכן הדבר בכל הלכות צניעות. וממילא, מי שמוותר על עזרתם של גדולי ישראל ורוצה לקבוע לעצמו איזו דרך ישכון אור, יכול ימשיך לעשות בכל דבר כפי רצונו, כי המציאות מורה שעם מעט כשרון ניתן למצוא הצדקה הלכתית לכל דבר שעושים [מלבד העבירות המפורשות בתורה].

וכמובן שאם ניתן תורת כל אחד בידו הרי הוא מלא נגיעות, ורק לגדולי התורה המביטים על כל המציאות מנקודת המבט העליונה של התורה, להם יש את שיקול הדעת מה להתיר ומה לאסור.

וכתב הרמב"ם איסורי ביאה כב יז: אין דורשין בסתרי עריות בשלשה מפני שהאחד טרוד בשאלת הרב והשנים נושאין ונותנין זה עם זה ואין דעתם פנויה לשמוע שדעתו של אדם קרובה אצל עריות אם נסתפק לו דבר ששמע מורה להקל לפיכך אין דורשין אלא לשנים כדי שיהיה האחד השומע מפנה דעתו ויודע מה שישמע מן הרב, עכ"ל. ומקורו מגמ' חגיגה יא: אשר מבואר בזאת שבעניני עריות האדם נגוע יותר מכל הענינים, עד שזה מטיל חובה הלכתית קבועה על הרב לוודא שתלמידו שומע ממנו את כל הפרטים שאלי"כ ימרה להורות היתר לעצמו. וודאי שגם ענין לבוש האשה נכלל בזה, שגם בזה שייך להגיע לאביזריהו דעריות. וממילא מי שסבור שביכולתו לקבוע לעצמו משקל וגדר מדויקים לו ולרעייתו, יותר טוב מגדולי הדור, וגם לקחת בחשבון לא רק את נתוניו הפרטיים אלא גם את ההשלכות הנובעות מזה על כלל הציבור, והכל מתוך שיקול דעת עניני נקי וטהור מכל נגיעה עצמית, כמדוי' שיש בזה יותר משמץ של הונאה עצמית.

הגרי"ח זוננפלד זצ"ל

"המצוה הכי גדולה היא להסביר לבנות ישראל לילך בצניעות... חז"ל אמרו בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים ובזכותן נגאל, לכן היצר הרע שם כל כוחו ומאמציו בענין הצניעות... וכל הצרות זהו הגורם לזה".

(מרא דארעא דישראל" עמ' רעט)

במה לצניעות

מי יוצר את הביקוש?

לכבוד המערכת.

יישר כוחכם על העלון הנפלא, ויה"ר שיביא תועלת.

ראיתי בעלון הקודם כי הכותב שאל מי אשם במצב של צניעות הלבוש ברחובותינו, האם החנויות או הלקוחות, והגיע למסקנה שאף אחד לא אשם, ובכל זאת המצב גרוע.

לעניות דעתי, מי שבאמת קובע כאן, זה החנויות, ובפרט חנויות מרכזיות או רשתות חנויות. כי כשהם מניסים בגד חדש [בסגנון מודרני פלוס, צר קצר וכו' וכו'] לחנויותיהם, הרי תוך שבוע אחד כבר מוכרים ממנו מאות פריטים ובבת אחת זה הופך להיות המודה, ואח"כ הם מסתירים מאחורי הטענה ש"זה הביקוש", כשהם במו ידיהם יצרו את הביקוש.

אך כיון שלעת עתה הם לא באים לשאול אותנו מה לעשות, אלא עושים מה שהם רוצים, לדעתי עלינו לפתוח בתנועת מחאה של הלקוחות, וכל אחד יוכל להדריך את בני ביתו שישתתפו בזה.

קראתי בעתון לא מזמן, כי באזורים מסוימים בארה"ב היו משפילים את הכושים באוטובוסים ציבוריים, עד שהם החרימו את התחבורה הציבורית למשך חודשים ארוכים, ובסופו של דבר זכו לזכויות שוות.

אולי אנו ניישם זאת בצורה הבאה. כשלקוחה נכנסת לחנות ולא מוצאת בגדים העונים על גדרי הצניעות, במקום לצאת בשתיקה מהחנות [כפי שכולם עשו עד היום, והתוצאות העגומות לעינינו], ואח"כ מעוד חנות ועוד אחת, עד שנגמר לה כל הכח הפיזי והנפשי, שתיגש למוכרת או לבעלת החנות ותגיד: "אני לא קונה כי זה לא צנוע". או: "הכל כאן צר וקצר, אלך לחפש במקום אחר". או: "אני לא רוצה כל כך מודרני, אז אני לא קונה". אפשר גם להפיל את ה"אשמה" על אחרים: "אמא שלי לא מוכנה לראות אותי עם כאלה דברים". "בעלי מקפיד מאד על גדרי הצניעות של הרבנים, זה לא יתאים לו" וכו'.

בפעם הראשונה זה יהיה לא נעים, בפעם השנייה פחות, וכשהפניות האלו יהפכו לזרם, אז האי-נעימות תהיה של בעלי החנויות.

בעלי החנויות אומרים ש"אין להם מה לעשות", זה לא נכון! הם יכולים. הם מסוגלים. שהרי החנות היא מקור הפרנסה שלהם! אם הם ישתכנעו שהקונות אכן עומדות של שלהן- הם יעשו כל מאמץ בעולם כדי להשיג ביגוד צנוע, וכי הם יסגרו את החנות ויישאררו רעבים לחם?

כצרכנים- יש לנו כח בלתי מוגבל. עלינו להתחיל לנצל, וטוב מאוחר מלא כלום. אנו בעלי המאה- וממילא גם בעלי הדעה. להערכתך, עשרות אחוזים מהציבור היו רוצות ללבוש כראוי, אך במציאות הלואי והיו עשירים אחוז שהיו מצליחות לקיים זאת, וזה בגלל החנויות.

ועוד מילה אחת: אל תחשבו שבגלל שהמצב כל כך גרוע, אי אפשר כבר לתקן, כי המצב יכול להיות עוד יותר גרוע, והוא יהיה כך! אם לא נתעורר כולנו, כל מי שנשאר בו עוד מעט רגש יהודי, להקהל ולעמוד על נפשנו, כי נמכרנו אני ועמי, ללבוש כל סמרטוט וכל בגד- ליצנים, תחת לבוש יהודי אמיתי.

הכותב בלב שותת דם,

ר.פ. ירושלים

ישנה אפשרות לארגן כנסים והרצאות בענין הצניעות. ניתן לפנות לארגון "כתר מלכות" 5326598-02, 5820178-02

יהודי יקר, אם ליכך כואב על מצב הצניעות הירוד והנך מעונין לפעול לתיקון הענין, אנא! שא עמנו בנטל הוצאות העלון. כל תרומה חשובה, אפי' שקלים בודדים. כמו"כ ירושים מפיצים בשכונות נוה יעקב (מתחרד), מקור ברוך וחר נוף. המעונין לסייע יוכל לפנות לטל' 5022132-02 תודה

נתבקשנו להביא כאן את דברי המבי"ט האלו, מאחר שאחד הגורמים בדורנו לחוסר הצניעות הוא העדר יכולת השפעת ההורים על בנותיהם, ופעמים רבות זוהי תוצאה של התנהגות לא נכונה עם בני הבית.

מדברי רבי משה מטרנאי (המבי"ט, בעל קרית- ספר) [קטעים בנושאי הנהגת האדם עם בני ביתו]

אגרת דרך ה'

שחיברתי בשנת ש"ה בימי המגיפה, השם יצילנו, לחברים מקשיבים לקול השי"ת

צריך האדם להרים מכשול מלפניו, מן המחשבות שבינו לבין בני ביתו המצויים אצלו. שלא יחשוב עליהם רעה בהשתמשו מהם במאכלו ושאר צרכיו, לחשדם שלא עשו כהוגן או שהחביאו ממנו דבר, אלא ידינם לכף זכות, כי באמונה הם עושים, כל זמן שלא נתברר לו ההיפך.

ומה שבינו לבני ביתו בדיבור: שלא לקללם ולא לחרפם, ולא יגער בהם, ולא ידבר אליהם קשות ללא צורך, ולא יטיל עליהם אימה יתירה, גם כי הם משועבדים ותלויים בו (חולין פ:), כי גם הוא תלוי במי שאמר והיה העולם- ומרחם עליו, כן הוא ינהג את בני ביתו ברחמים וינהלם לאט.

להיות דיבורו נבחת עם בני ביתו וחבריו, כי אפילו בדבר מצוה כמו "עישרתן ערבתי" (שבת לד.) כו' אמרו, שצריך לומר נבחת. כל שכן בעניני הרשות. שהרי עבד עברי שהוא מקנת כספו וכתוב "כי טוב לו עמך- עמך במאכל ובמשתה" וכו', "כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו" (קידושין כ). וכל שכן אשתו ובני ביתו, שצריך לחבבן ולא להרע להם.

במעשה: יזהר האדם בבני ביתו להנהיגם כראוי, שלא יחטאו ולא יבא תקלה על ידם, כי קלקלתם תלויה בו. וכמו שאמרו (רמב"ם תשובה ד, א) כי מי שרואה בנו יוצא לתרבות רעה ואינו ממחה בידו שהוא מן הדברים המעכבים את התשובה, וכן לשאר בני ביתו. וצריך להשתדל שיהיו זהירין במצוות, ולא יטרודם בזמן עשייתם, אלא ידריכם ללמוד לעשות דרך ה'. וכמו שכתוב באברהם: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו" וגו' (בראשית יח, יט).